

Родне слова

ШТОМЕСЯЧНЫ НАВУКОВЫ І МЕТАДЫЧНЫ ЧАСОПІС

5/2025

(449)

май

ISSN 0234-1360

Да 80-годдзя Вялікай Перамогі

- Дакументальныя сведчанні часу са збораў навуковых і музейных устаноў: рукапісы, эпістальярый, фотавыявы, дыялектныя запісы
- Літаратурная спадчына, прысвечаная Вялікай Айчыннай вайне: новае прачытанне, спосабы актуалізацыі, метадычныя распрацоўкі
- Адлюстраванне тэмы ў творах беларускага жывапісу і ў сучаснай мастацкай крытыцы
- Гісторыя страчаных мастацкіх каштоўнасцей

ПАД ЗНАКАМ ПЕРАМОГІ

Да 80-годдзя Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне	
Бязлепкіна-Чарнякевіч Аксана. Творы пра Вялікую Айчынную вайну ў кантэксце нацыянальнага літаратурнага канона	3
Жук Таццяна. Дакументальныя сведчання ваенных гадоў у архіўных зборах беларускіх пісьменнікаў	8
Міховіч Ульяна. “З Вялікім святам нашай Перамогі”: Лісты Аляксея Кулакоўскага, Міхася Калачынскага, Яўхіма Кохана: <i>Лісты на шляхах Перамогі</i>	11
Самахвалаў Дзмітрый. Ранак Перамогі ў тэкстах і фотаздымках: <i>Асоба на архіўных старонках</i>	13
Курцова Вераніка. Дыялектныя тэксты як комплексная навукова-інфармацыйная крыніца пра падзеі ваеннага часу	14
Яўдошына Ларыса. Канцэпт “вайна” ў мастацкіх творах Фёдара Янкоўскага	18
Мятліцкая Ганна. “...Я адчуваю на плячы сваім шынель у скатцы – як вянок Радзімы”: Мастацкая спецыфіка адлюстравання чалавека на вайне ў паэзіі Пятра Прыходзькі	21
Бароўка Ванда. “Жураўліны крык” Васіля Быкава ў кантэксте твораў “Пядзя зямлі” Рыгора Бакланова і “Апошнія залпы” Юрыя Бондарова	25
Карлюкевіч Вераніка. Пісьменнік ваеннай праўды: Пераклады твораў Васіля Быкава ў Кітаі	29
Федарэц Яна. Тэма Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне ў творчасці беларускіх мастакоў (1950–1980-я гг.)	33
Рубашная Анастасія. Страчаныя каштоўнасці: Лёс твораў беларускага мастацтва з нямецкага спіса 1942 г.	36
Адамава Вольга. Тэма Вялікай Айчыннай вайны ў сучаснай мастацкай крытыцы паводле публікацый часопісаў “Мастацтва” і “На экранях”	40
Есік Яўген. Герайня свайго часу: Праект па апавяданні “Маці” Янкі Брыля (VI клас)	43
Марцэвіч Таццяна. Пісьменніцкія лёсы, апаленыя вайной: Інтэлектуальная гульня (X–XI класы)	44

ЛІТАРАТУРА І ЧАС

Трус Мікола. Дзённікі беларускіх пісьменнікаў 1912–1925 гг.: тэкст, кантэкст, архіўна-выдавецкі дыскурс	48
Ганчарова-Цынкевіч Таццяна. Да пытання эстэтычнай дасканаласці паэзіі Уладзіміра Жылкі	54
Шамякіна Таццяна. Мудрая і дыпламатычная Вольга Казлова	57

МОВЫ РЫСЫ НЕПАЎТОРНЫЯ

Глушыцкі Леў. Рознабаковасць даследчыцкага таленту: Да 90-годдзя Анны Усціноўч	60
Зелянко Сяргей. Арфаграфічнае адлюстраванне акання і якання ў беларускай мове: рэдактарскі аналіз СМІ	61
Куліковіч Уладзімір. Закон “Аб правілах беларускай арфаграфіі і пунктуацыі”: меркаванні мовазнаўцаў і заканаборцаў. <i>Заканчэнне</i>	65
Іваноў Яўген. “Кожны сам каваль свайго лёсу”: Крылатыя выразы і афарызмы са старажытнарымскіх крыніц	68
Дзятко Дзмітрый. Мова як лёс: лінгвістычныя пошукі Алеся Каўруса: Да 90-годдзя з дня нараджэння вучонага	73
Трус Мікола. Сняжынкi на вуснах: Невядомыя вершы Алеся Каўруса	75

МЕТОДЫКА І ВОПЫТ

Іўчанкаў Віктар. Тэхналогія стварэння медыятэксту: катэгарыяльны апарат	76
Зубко Аліна. Азначальныя займеннікі, іх змяненне, утварэнне і правапіс: Урок беларускай мовы на матэрыяле твораў Уладзіміра Ліпскага (VI клас)	79
Ленская Ірына. Дыдактычны матэрыял да ўрокаў літаратуры: Паводле твораў Уладзіміра Ліпскага	82
Бязручка Леанід. Адметныя асобы мая [Уладзімір Жылка, Юрка Гаўрук, Уладзімір Ліпскі]: жыццёвы шлях і творчасць: Інтэлектуальная гульня (X–XI класы)	83
Памазенка Таццяна. Сцежкамі народных свят: Сёмуха: Гістарычная даведка	86
“Заўём вянкi, ды на ўсе святкі...”: Сцэнарый фальклорнага свята	88

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ І СУСВЕТНАЯ КУЛЬТУРА

Гарэцкая Ларыса. Шыкоўны пачастунак: Успаміны пра Янку Купалу	91
Агнацвет Эдзі. Шчодрое сэрца паэта: Успаміны пра Янку Купалу	92
Багамолава Алена. Агляд-аналіз дзейнасці літаратурнага гуртка “БУКет”: Да 50-годдзя Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў	94

Падзея. “Люстэрка слоў – 2025”: Вынікі конкурсу (72).

Мова СМІ. Зелянко С. Заданні для адпрацоўкі лексічных і арфаграфічных навыкаў (64).

Каляндар памятных датаў і юбілейных дзён на 2025 год. Чэрвень (56, 64, 85).

У адпаведнасці з заканадаўствам аўтары нясуць адказнасць за дакладнасць прыведзеных у артыкуле фактаў і звестак. Рэдакцыя пакідае за сабой права друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Пры перадруку спасылка на “Роднае слова” абавязковая.

Дасылаючы матэрыялы для публікацыі ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць выдаўцу невыключныя маёмасныя правы на ўзнаўленне, распаўсюджванне, паведамленне для ўсеагульнага ведама і іншыя магчымыя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрыторыі распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай копіі часопіса), а таксама даюць згоду на апрацоўку персанальных звестак.

Патрабаванні да афармлення матэрыялаў і ўмовы прыняцця матэрыялаў для аспірантаў гл. на сайце часопіса rod-slova.by.

Калі не пазначана інашэ, то ілюстрацыйны матэрыял (фотаздымкі, графікі, табліцы, рэпрадукцыі) пададзены аўтарам / аўтарамі артыкула.

Паводле падатковага заканадаўства выдавецтва пры налічэнні ганарару падае звесткі пра даходы аўтараў незалежна ад факта атрымання грашовых сродкаў на рукі. Для таго каб ганарар не налічаўся, аўтар можа адмовіцца ад яго, прыклаўшы да матэрыялу, які дасылаецца ў рэдакцыю, заяву.

Спампаваць заяву можна на сайце часопіса.